

ΕΔΟΚ: επιτακτική ανάγκη κατάρτισης μακρόπνοου και ολοκληρωμένου σχεδίου για την αντιμετώπιση του καταρροϊκού πυρετού

Οι ταχύτατοι ρυθμοί με τους οποίους μεταδίδεται ο καταρροϊκός πυρετός στη χώρα μας, με κύρια εστία τη Βόρεια Ελλάδα και διαβλεπόμενη επέκταση νότια και δυτικά, καθιστούν, για την **ΕΔΟΚ**, επιτακτική την ανάγκη αφενός λήψης μέτρων για την αντιμετώπισή του και αφετέρου την κατάρτιση σχεδίου για τη μελλοντική προστασία της κτηνοτροφίας και της εφοδιαστικής αλυσίδας από την επαναλαμβανόμενη αυτή νόσο.

Πρόκειται για λοιμώδη ζωνόσο, που δηλαδή **δεν προσβάλλει τον άνθρωπο**, αλλά αποτελεί μια σημαντική απειλή, θα τολμούσαμε να πούμε ανάλογη του κορωνοϊού λόγω της ραγδαίας εξάπλωσής της, για το ζωικό κεφάλαιο της χώρας και πρωτίστως τα αιγοπρόβατα.

Το **υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**, ενόψει της εξάπλωσης του καταρροϊκού πυρετού, προχώρησε στην άμεση ενεργοποίηση του Σχεδίου Εκτάκτου Ανάγκης για την καταπολέμηση της νόσου, παράλληλα με την εφαρμογή του προγράμματος επιτήρησης και των μέτρων που προβλέπει η κείμενη κοινοτική νομοθεσία. Καθότι ο καταρροϊκός πυρετός είναι νόσος που μεταδίδεται από τη σκνίπα του γένους *Culicoides*, γίνεται χρήση εγκεκριμένων εντομοκτόνων/εντομοαπωθητικών στα ζώα, στις εγκαταστάσεις και στα μέσα μεταφοράς και εγκρίθηκε εθελοντικός εμβολιασμός κατά του οροτύπου 4 του ιού του Καταρροϊκού Πυρετού, με αδρανοποιημένο εμβόλιο, μετά από σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου του νοσήματος.

Η πρόσφατη εκδήλωση του καταρροϊκού πυρετού, επηρεάζει σημαντικά όχι μόνον την πρωτογενή παραγωγή αλλά και την υπόλοιπη εφοδιαστική αλυσίδα.

Η ιδιαιτερότητα στον τρόπο μετάδοσης της νόσου από σκνίπες που μπορούν να πετάξουν έως και 200 χλμ μακριά και σε μεγάλο ύψος, επιβάλλει τα συγκεκριμένα μέτρα περιορισμού, με τη δημιουργία μιας πρώτης ζώνης ελέγχου με διάμετρο 20 χλμ, όπου τα ζώα απαγορεύεται να βγαίνουν από τις μονάδες και επιτρέπεται να σφαγούν μόνο στο πλησιέστερο σφαγείο. Οι εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων υφίστανται άμεσες συνέπειες (κυρίως τα πρόβατα αλλά και οι αίγες, τα βοοειδή νοσούν ασυμπτωματικά). Η θνησιμότητα μπορεί να είναι υψηλή και παρατηρείται, σε μεγαλύτερο ποσοστό, όχι στην οξεία φάση της νόσου αλλά μετά δύο ή τριών εβδομάδων λόγω της αδυναμίας πρόσληψης της τροφής και των επιπλοκών. Ο υποχρεωτικός σταβλισμός των κοπαδιών στις ζώνες ελέγχου έχει σαν αποτέλεσμα την επιπλέον οικονομική επιβάρυνση των αιγοπροβατοτρόφων για ζωτροφές.

Η δεύτερη ζώνη περιορισμού και επιτήρησης φτάνει τα 150 χλμ. Με δεδομένη την παρουσία κρουσμάτων σε σημαντική έκταση και τον φόβο της περεταίρω

εξάπλωσής τους, οι ζώνες αυτές επεκτείνονται και φτάνουν στο σημείο να αλληλοκαλύπτονται, με αποτέλεσμα μεγάλες περιοχές στις οποίες περιλαμβάνεται η Θεσσαλία, να είναι επιτηρούμενες. Αυτό σημαίνει σε βάθος χρόνου μικρότερη διαθεσιμότητα προϊόντων στην αγορά.

Καθώς εμποδίζεται η μετακίνηση των ζώων, αντιμετωπίζει προβλήματα και το εμπόριο αρχής γενομένης από τα σφαγεία, τα οποία δεν μπορούν να προμηθεύονται ζώα για σφαγή.

Τα προβλήματα αυτά δεν αφορούν μόνον στις περιοχές ελέγχου/περιορισμού και επιτήρησης, αλλά ακόμη και τις ελεύθερες περιοχές, καθώς δεν επιτρέπεται η διέλευση ζώων από τις παραπάνω περιοχές προς αυτές.

Η ΕΔΟΚ θεωρεί σημαντική τη διεξαγωγή έρευνας, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ για την αξιολόγηση της ζημίας που προκαλείται από την ασθένεια αυτή, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί με αποτελεσματικό τρόπο προληπτικά και να αποφύγουμε μια επανεμφάνισή της στο άμεσο μέλλον, με ολέθριες συνέπειες για τον τομέα του κρέατος.

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι η πρόληψη με έγκαιρους εμβολιασμούς και επιτήρηση, μπορεί να ανασχέσει την επιδημία, με κόστος σημαντικά μικρότερο από ότι η διαχείριση της νόσου εφόσον εκδηλωθεί και εξαπλωθεί. Πρόκειται για μια νόσο που παγκοσμίως προκαλεί σοβαρότατες οικονομικές επιπτώσεις, ύψους τουλάχιστον 3 δις δολαρίων.

Στην **Ισπανία** και τη **Βουλγαρία**, για παράδειγμα, χώρες οι οποίες είχαν πληγεί στο πρόσφατο παρελθόν σημαντικά από τη νόσο, είναι υποχρεωτικός ο εμβολιασμός των ζώων σε ποσοστό 80% του ζωικού κεφαλαίου της χώρας.

Είναι χαρακτηριστική η μελέτη που πραγματοποιήθηκε στη **Σκωτία**, που διαπιστώνει ότι μια εμφάνιση καταρροϊκού πυρετού στην περιοχή, κοστίζει περίπου **100 εκατομμύρια λίρες ετησίως**, συμπεριλαμβανομένων των θανάτων ζώων, τα έξοδα για κτηνιατρικές επισκέψεις και θεραπείες, τον περιορισμό μετακινήσεων και τη μείωση της τιμής του κρέατος. Από την άλλη, **τα προληπτικά μέτρα** για την αποφυγή νόσησης ή και τον περιορισμό των κρουσμάτων και την άμεση διαχείρισή τους, κοστίζει περίπου **140 εκατομμύρια λίρες σε διάστημα μιας πενταετίας**. Ο εμβολιασμός του 80% των ζώων, ανέρχεται σε 2,3 εκατομμύρια λίρες.

Πρόκειται για μια μάλλον συντηρητική προσέγγιση, καθώς άλλες χώρες, όπως το **Βέλγιο** για παράδειγμα, υπέστησαν τρομακτικές απώλειες ζώων, σε περιόδους έξαρσης της νόσου. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2014, στο Βέλγιο το 42% των αιγοπροβάτων και το 18% των βοοειδών υπέκυψαν στη νόσο, προκαλώντας τεράστιες ζημίες στον κτηνοτροφικό τομέα.

Στη **Γερμανία**, η οικονομική επίπτωση της τελευταίας έξαρσης καταρροϊκού πυρετού ήταν σε επίπεδο ζωικού κεφαλαίου 119-136 ευρώ το κεφάλι στα γαλακτοπαραγωγικά βοοειδή, 27 ευρώ στα βοοειδή κρεατοπαραγωγής και 74 ευρώ στα πρόβατα. Συνολικά το οικονομικό κόστος για τη χώρα ανήλθε περίπου στα 180 εκατομμύρια ευρώ. Στη **Γαλλία**, όπου είχαν επιβληθεί σοβαροί περιορισμοί στις μετακινήσεις και το εξωτερικό εμπόριο, οι ζημιές έφτασαν σε δυσθεώρητο ύψος και συγκεκριμένα τα 1,4 δις ευρώ.

Εξάλλου, μελέτη του **βρετανικού Ινστιτούτου για την Υγεία των Ζώων**, υπολόγισε ότι μια έξαρση του καταρροϊκού πυρετού στη χώρα, μπορεί να κοστίσει περίπου **10.000 θέσεις εργασίας** στον τομέα του κρέατος.

Ακόμη και στη **Ρουμανία**, όπου ο αριθμός των βοοειδών που χάθηκαν εξαιτίας της επιδημίας του 2014/15 ήταν σχετικά μικρός, οι εξαγωγές κρέατος, που είχαν περιοριστεί δραματικά λόγω των ειδικών μέτρων που λαμβάνονται σε αυτή την περίπτωση, δεν έχουν καταφέρει ακόμη να ανακάμψουν πλήρως μέχρι σήμερα, οδηγώντας σε μια συρρίκνωση της παραγωγής βοοειδών.

Η δέσμη μέτρων που μπορεί να προκύψει από τα αποτελέσματα της μελέτης θα πρέπει να περιλαμβάνει τη στήριξη των παραγωγών με τη διανομή εντομοαπωθητικών και τη διενέργεια υποχρεωτικών εμβολιασμών, όπως επίσης και τη διευκόλυνση του εμπορίου και της μεταποίησης με την έκδοση αποφάσεων που θα επιτρέπουν τη διέλευση φορτηγών από τις ζώνες επιτήρησης προς τις υπόλοιπες περιοχές για σφαγή, με τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων προφύλαξης.

Η αποτίμηση της ζημίας στην κτηνοτροφία και τη διακίνηση του κρέατος είναι κρίσιμη για τη χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής μας θέσης, σε μια «γειτονιά» όπου οι ασθένειες μεταδίδονται μέσω των χερσαίων μας συνόρων. Με δεδομένο ότι ο καταρροϊκός πυρετός είναι μια νόσος που επανεμφανίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, η πρόληψη θα είναι η καλύτερη ασπίδα τόσο για τον πρωτογενή τομέα όσο και για τους επόμενους κρίκους της αλυσίδας μέχρι τον καταναλωτή.